Posudek na bakalářskou práci

Autor: Andrii Zaritskyi
Název: Hledání domova ve stavu permanentní dočasnosti
Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova, Praha 2025, 98 s.

Bakalářská práce Andrie Zaristkého se věnuje aktuálnímu tématu. Zaměřuje se na otázky zabydlování uprchlíků – občanů Ukrajiny, kteří získali dočasnou ochranu v České republice. Autora zajímá reflexe procesu zabydlování a konstrukce domova ze strany uprchlíků. Zaměřuje se přitom na specifickou skupinu lidí, resp. zajímá ho zkušenost a pohled těch, kteří po migraci budují svoji domácnost v nebytovém bydlení. Data pro svoji analýzu Andrii Zaristký vytvořil na základě polostrukturovaných rozhovorů, neformálních rozhovorů, metody go-along a zúčastněného pozorování. Práci ukotvil v teoretické literatuře vztahující se k domovu a budování domova v souvislosti s migrací a uprchlickou zkušeností. Na základě vědeckých otázek, které si kladl, a v přímé návaznosti na teoretický koncept, který si zvolil, představuje různá měřítka či roviny, v jejichž rámci účastnící výzkumu reflektují svůj vztah k domovu, resp. vyjednávají svoje umisťování v rámci geopoliticky složitého prostoru. V tomto směru představuje práce velice dobře strukturovaný, na data a interpretace bohatý, inspirativní text, který zprostředkovává jeden z aspektů žité reality lidí, kteří museli z důvodu válečného konfliktu opustit svůj stát, lokalitu, domov. Celkově pokládám práci za zdařilou jak, co se týče rešerše a využití odborné literatury, tak co se týče vytvořených dat, jejich popisu a interpretace. V posudku níže si dovolím vyzdvihnout některé momenty předkládané práce.

Jak již bylo uvedeno, práci pokládám za velice dobře strukturovanou. Již ze soupisu literatury je zřejmé, že autor bakalářské práce se tématu věnovat velice systematicky. Rešerše teoretické i kontextové literatury k problematice bydlení čtenáři poskytuje opory pro pochopení sociální reality a její interpretace. Popis metodologie vyniká transparentností. Za velice nosné pak chápu využití konceptu badatelek Catherine Brun a Anite Fábos, který mladému autorovi pomohl uvažovat o datech právě s ohledem na měřítka či přesněji roviny, do nichž jsou jejich životy umisťovány. Tento potenciál je skvěle vidět v dílčích kapitolách, které jsou barvité a v detailu ukazují na situaci uprchlíků v dočasném nebytovém bydlení, aniž by autor rezignoval na interpretaci a generalizaci na úrovni vzorku. Z textu vyplývá, jak zvolené roviny ustanovují různé perspektivy samotných uprchlíků a jak střet perspektiv vypovídá o *zranitelnosti* lidí s dočasnou ochranou. Ocenění zaslouží i práce s literaturou na úrovni interpretace dat.

Velmi zásadní pro práci je, že se autor věnoval lidem, kteří získali ubytování v rámci nebytového bydlení. V tomto směru si s odstupem více než dvou měsíců uvědomuji, že tato zkušenost informátorů mohla být ještě více interpretačně využita, a vlastně o to více s ohledem na to, že se jedná o velice unikátní a těžko dostupná data. Lze na jednu stranu vidět ubytované uprchlíky v nebytových prostorech jako pasivní oběti či jako predestinované osudy dané bydlením, na stranu druhou je stejně zajímavé se ptát, co si myslí o takové volbě, je to jejich volba, jejich vzdor, internalizovaný projev ambivalence (jsem zde i nejsem stále)? Jak by tedy autor odpověděl na otázku na základě svých dat: Jak jsou uprchlíci ze své perspektivy ne/vtlačeni do daného typu bydlení a následně reflektují tuto skutečnost (viz kapitola home)? Tedy jak informátoři reflektují volbu (že se jim to stalo) dočasného nebytového bydlení, jak mluví o tom, proč si zvolili právě tento typ bydlení a zda se jedná o aspekt, který patří k rutinám, jež se podílejí na home, nebo na strukturální, politické rovině HOME.

Po formální stránce je práce v normě současných bakalářských prací. Proto i je třeba upozornit autora na drobné nedůslednosti v citační normě. Práci by zpřehlednilo graficky výraznější odlišení kapitol a částí textu.

Předkládaná práce splňuje požadavky na tento typ práce a hodnotím ji jako výbornou.

V Praze 3. 9. 2025

Dana Bittnerová